

Onderwerp Beantwoording vragen ex art. 38 RvO VVD, SP,
Steller CDA, Stadspartij, 100% Groningen en PvdD over
afsluiting ring Zuid

Gerd Boerema

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 3678998
Datum 8-12-2021

Bijlage(n) 1
Uw brief van 11-11-2021

Kenmerk 584757-2021
Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij doen wij u toekomen ons antwoord op de door mw. I. Jacobs (VVD), dhr. W. Koks (SP), dhr. H.P. Ubbens (CDA), dhr. R. Stayen (Stadspartij), dhr. H. Moerkerk (100% Groningen) en mw. K. de Wrede (PvdD) gestelde vragen ex art. 38 RvO over de afsluiting Ring Zuid. De brief van de vragenstellers treft u als bijlage aan.

Aanleiding voor deze vragen zijn de ervaringen van de weekend stremming van de A28 van 6 en 7 november jongstleden. Op 24 november bent u, tijdens een beeldvormende sessie, reeds door het projectbureau Aanpak Ring Zuid (ARZ) en Groningen Bereikbaar geïnformeerd over 'Operatie Tijdelijk Julianaplein'. Uit deze presentatie komt ook naar voren dat wij gezamenlijk met alle partijen al geruime tijd intensief bezig zijn met de voorbereiding van de 'Operatie Tijdelijk Julianaplein'.

Bij de 'Operatie Tijdelijk Julianaplein' wordt het verkeersplein tijdelijk verschoven zodat het 'nieuwe' verkeersplein gebouwd kan worden. Zonder het verschuiven van het Julianaplein is het niet mogelijk om het nieuwe verkeersplein te bouwen. We realiseren ons dat dit een gigantische operatie is en dat dit de nodige impact op de stad en regio zal hebben. Hoewel deze operatie onder de verantwoordelijkheid valt van het projectbureau ARZ en Combinatie Herepoort werken we uiteraard nauw samen met deze partijen, als ook met Groningen Bereikbaar, om het leed zoveel mogelijk te verzachten. En waar nodig nemen wij ook zelf nog maatregelen.

Dit neemt niet weg dat we ook sterk afhankelijk zijn van de medewerking van de huidige gebruikers van het Julianaplein. Als iedere automobilist ook tijdens de ombouw van het tijdelijke Julianaplein 'gewoon' gebruik blijft maken van de auto dan is een 'grid lock' niet te voorkomen. Om deze reden wordt er in nauwe samenwerking met diverse organisaties en instanties gewerkt aan het voorkomen van deze situatie. Hierover leest u in deze brief meer.

De volgende vragen zijn door de eerder genoemde raadfracties gesteld.

- 1. In het contract met Herepoort was naar wij aannemen vastgelegd dat te allen tijde twee rijbanen open zouden blijven in beide richtingen. Klopt deze aanneme en of welke uitzonderingen zijn hierop mogelijk? Welke consequenties heeft het wanneer de aannemer zich niet aan de betreffende afspraken houdt?*

In het contract met de aannemer Combinatie Herepoort (CHP) is inderdaad opgenomen dat er rijbanen in beide richtingen open moeten blijven, uitgezonderd weekend stremmingen. Indien opdrachtnemer (CHP) of opdrachtgever (ARZ) hiervan willen afwijken, dient een contractwijziging te worden gesloten. Er zijn diverse zaken die aanleiding kunnen zijn voor een dergelijke contractwijziging. Zo kan bij de uitwerking blijken dat de veiligheid niet geborgd kan worden, of dat het technisch niet mogelijk is. Ook kan het zijn, dat de eis leidt tot langdurig nachtwerk met veel overlast voor omwonenden. In die gevallen dient te worden onderbouwd waarom een afwijking van eisen nodig is en welke scenario's mogelijk zijn. Die scenario's worden gewogen en daaruit volgt een keuze inclusief eventuele mitigerende maatregelen. Mocht CHP zich niet aan eisen/afspraken houden dan kunnen er boetes worden opgelegd.

U geeft aan dat in de betreffende periode van volgend jaar 80% van de auto's die dagelijks over het Julianaplein gaan dan niet over een alternatieve route kunnen. Deze mensen moeten thuis werken, hun werktijden aanpassen of met het openbaar vervoer gaan.

Uw voorgaande interpretatie dat 80% van de dagelijkse auto's (400.000) over het Julianaplein niet over een alternatieve route kunnen rijden is onjuist. Hiermee bedoelen we dat het gehele wegennetwerk, zonder het Julianaplein, 80% van het bestaande verkeer aan kan. Dit houdt in dat het aantal auto's met 20% (80.000) gereduceerd moet worden om een 'grid lock' te voorkomen. Bij 80% van het dagelijkse verkeer treden er nog steeds vertragingen op.

- 2. Kunt u ons meenemen in de afspraken die u heeft gemaakt met Arriva, Q-buzz en de NS om de extra passagiers te kunnen verwerken? De kans is immers aanwezig dat het Corona-virus dan nog rondwaart en dan is het zeer onwenselijk om in een overvolle trein of bus te zitten, dan wel te staan.*

Er zijn met de busvervoerders (Q-buzz en Arriva) afspraken gemaakt om extra passagiers te kunnen vervoeren. Indien noodzakelijk kunnen extra bussen (versterkingsritten) worden ingezet. Uiteraard met in achtneming van de Coronaregels. De afgelopen jaren is fors geïnvesteerd in vergroting van de spoorcapaciteit, met onder meer de komst van extra sneltreinen Groningen – Leeuwarden, Groningen – Winschoten en de pendel Groningen – Assen. Groningen Bereikbaar is met treinvervoerders in overleg om te bezien of er ook nog extra treincapaciteit mogelijk is.

3. *Denkt u dat in die periode de bussen fatsoenlijk en volgens de dienstregeling het Hoofdstation kunnen bereiken?*

Samen met de projectorganisatie ARZ, CHP, provincie, het rijk en Groningen Bereikbaar leggen we op dit moment de laatste hand aan een maatregelpakket zodat onder meer het openbaar vervoer het Hoofdstation kan bereiken. Hierbij moet u denken aan onder meer het gebruik van vluchtstroken A7/A28, tijdelijke busstroken langs de afrit aansluiting centrum, de Brailleweg en op het Emmaviaduct als ook aanpassingen aan verkeerslichten. Tevens zullen de bussen van en naar de richting Assen en Emmen tijdelijk niet halteren bij de aansluiting Groningen Zuid. In plaats daarvan wordt een tijdelijke halte gerealiseerd bij de nieuwe aansluiting Groningen centrum. Ook gaan wij de Stationsweg nog beter voor de bus in richten door aanleg van meer busstroken en het optimaliseren van de verkeerslichten.

Daarnaast hebben we met het OV-bureau en Q-buzz een zogenaamde robuuste dienstregeling opgesteld die vanaf 12 december ingaat. In deze robuuste busdienstregeling is geanticipeerd op (mogelijke) vertragingen die het openbaar vervoer gaat oplopen.

4. *Bent u al in overleg met de grote werkgevers in de gemeente om thuiswerken in die periode extra te stimuleren?*

Ja, deze overleggen worden door Groningen Bereikbaar gevoerd, waarvan wij als gemeente Groningen onderdeel van zijn. Groningen Bereikbaar is al vanaf afgelopen maart al doorlopend met de grote werkgevers in gesprek over 'Operatie tijdelijk Julianaplein'. We merken dat er hierdoor bij de grote werkgevers een groot urgentiegevoel is om werknemers thuis te laten werken of op andere tijden naar school of werk te gaan. Als gemeente gaan we ook het goede voorbeeld geven door medewerkers op te roepen om in deze periode zoveel mogelijk thuis te werken of op de fiets naar het werk te komen. We zijn al bezig met een gerichte communicatiecampagne die zal 'pieken' in januari, kort voor de start van de ombouw. Overigens zien we door de corona maatregelen dat er al veel meer thuis wordt gewerkt.

5. *Kunnen de transferia extra auto 's aan en denkt u na over een bewaakte fietsenstalling op de transferia?*

Mogelijk is de capaciteit op de transferia Hoogkerk en Haren onvoldoende. Om deze reden hebben we al gekeken op welke wijze de capaciteit (tijdelijk) kan worden verhoogd. Daarbij zijn we ook met de provincie Groningen in overleg over het eventueel tijdelijk uitbreiden van P+R Leek. We houden deze maatregel vooralsnog achter de hand, omdat het (tijdelijk) uitbreiden van de parkeercapaciteit erg kostbaar is en een vrij beperkte verruiming van de capaciteit oplevert.

Er zijn al veel gelegenheden om (bewaakt) te stallen bij werkgevers en OV hubs (bijvoorbeeld bij het Hoofdstation, station Europapark, Zuidhorn). Daarnaast zijn op verschillende P+R terreinen OV-fietsen/HUB fietsen beschikbaar en hebben we het nodige geïnvesteerd in extra fietsparkeerplaatsen, onder meer op P+R Hoogkerk, waardoor wij denken dat toevoegen van (meer) bewaakte fietsstallingen slechts een beperkte meerwaarde zal hebben.

6. *Mochten automobilisten toch door de stad gaan, dan krijgt het onderliggend wegennet fors meer extra verkeer te verwerken. We hebben afgelopen zaterdag kunnen zien wat dat betekent. Hoe denkt u dat dit zal uit pakken op een willekeurige dag door de week?*

Zoals ook in de media al is verschenen is het van groot belang dat het autoverkeer met ten minste 20% afneemt tijdens de tijdelijke ombouw van het Julianaplein. Dit betekent dat er elke dag 80.000 minder auto's op het wegennetwerk in en rond Groningen moet rijden. Als iedere automobilist de auto blijft gebruiken dan zal dat leiden tot een zogenaamde grid lock.

De dertienweekse periode van de 'Operatie tijdelijk Julianaplein' is opgeknipt in zes fases. We sluiten niet uit dat het name in de eerste dagen van elke fase het zeer druk op het onderliggende wegennet zal worden en dat als automobilisten dit ervaren zij alsnog gaan kiezen om of thuis te werken of op een andere wijze naar de stad te gaan reizen.

7. *Hoe gaat u voorkomen dat er een totale ontregeling (grid lock) van het wegverkeer gaat ontstaan.*

Groningen Bereikbaar zet fors in op (gerichte) communicatie zodat het urgentie besef groter wordt om de auto te laten staan. Daarnaast neemt CHP de nodige verkeersmaatregelen. CHP is verantwoordelijk voor de verkeersmaatregelen binnen hun werkgebied. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om het instellen van éénrichtingsverkeer op de Goeman Borgesiuslaan, het maken van een doorsteek vanaf het Vrijheidsplein naar Laan van de Vrijheid, het aanpassen van de aansluiting Groningen-Zuid, het doseren van verkeer op een aantal belangrijke toegangswegen naar de stad en het aanpassen van de verkeersregelingen op een aantal wegen waarmee de doorstroming van bijvoorbeeld het OV wordt gestimuleerd. Onze inzet is met name gericht op het voorkomen van vertragingen voor het openbaar vervoer op de wegen die (ver) buiten het werkgebied van CHP liggen. Ernstige hinder voor het auto verkeer is echter niet te voorkomen.

We breiden het incidentmanagement uit zodat pech- en ongevallen sneller worden afgehandeld. Verder zijn we bezig met het uitvoeren van mobiliteitsmaatregelen zoals de oproep aan logistiek dienstverleners en dienstverlenende bedrijven om hun processen aan te passen, zoals het inzetten van hubs buiten de stad en het buiten de spitsuren bevoorraden van de stad waar mogelijk. Ook brengen we het aantal werkzaamheden in de gemeente terug, waar die invloed hebben op de wegcapaciteit van belangrijke wegen. Dat geldt voor onderhoud en beheer aan wegen maar ook voor

werkzaamheden door derden die afsluitingen van wegen tot gevolg hebben. We hanteren hiervoor het “nee, tenzij” principe.

Ook maakt Groningen Bereikbaar afspraken met bedrijven en instellingen om werknemers, bezoekers en bevoorrading zoveel mogelijk gespreid in de tijd en gebundeld per vervoermiddel te laten reizen. Verder houdt Groningen Bereikbaar promotieacties om gebruik van fiets, P+R en OV nog meer te stimuleren.

8. *Welke maatregelen neemt u om te zorgen dat de hulpdiensten conform de aanrijtijden op de plek van de bestemming kunnen komen?*

Hulpdiensten krijgen absolute prioriteit bij verkeerslichten en we nemen ook gerichte maatregelen om de hulpdiensten vrij baan te kunnen geven. Denk hierbij onder meer aan het aanpassen van verkeerslichten, inzetten van verkeersregelaars en het creëren van corridors. Het geven van deze absolute prioriteit voor de hulpdiensten is een belangrijke contracteis voor CHP. Daarnaast kunnen de hulpdiensten gebruik maken van de busbanen en busstroken. Met onder meer deze maatregelen verwachten we dat de hulpdiensten aan de wettelijke aanrijtijden kunnen voldoen.

9. *Daarnaast maken we ons zorgen over het noodzakelijk autovervoer, zoals bijvoorbeeld leerlingenvervoer, kunt u garanderen dat deze kinderen naar school kunnen?*

We hebben van Publiek Vervoer, waaronder ook het leerlingenvervoer valt, inmiddels een verzoek ontvangen waarin zij vragen om gebruik te maken van de busbanen en busstroken. Wij zien het gebruik van de busbanen en busstroken als een oplossing om te zorgen dat onder meer leerlingen op tijd op school kunnen komen. We gaan het Publiek Vervoer dan ook toestemming geven om busbanen en busstroken te gaan gebruiken.

10. *Tevens speelt de vraag in hoeverre mensen met een mobiliteitsbeperking hun weg kunnen blijven vinden door het gebied als (loop-)routes verlegd worden, verzakkingen/vervuiling van trottoirs niet ondenkbaar zijn. Is de werkgroep Toegankelijkheid geconsulteerd?*

De ombouw van het Julianaplein heeft geen gevolgen voor deze doelgroep. Looproutes blijven toegankelijk voor alle doelgroepen. Om deze reden is werkgroep toegankelijk Groningen niet geconsulteerd.

11. *Hetzelfde geldt voor fietsers. Is de Fietsersbond geconsulteerd?*

Ook met de ombouw van het Julianaplein blijven de fietsroutes zoveel mogelijk intact of zijn er duidelijke alternatieven aanwezig. Daarnaast geven we extra aandacht aan het aangeven van fietsomleidingen. Voor de punten waar de oversteekbaarheid verslechtert door de toegenomen drukte (onder andere op Laan Corpus den Hoorn en de Laan van de Vrijheid) nemen we maatregelen om de oversteekbaarheid te borgen. Denk hierbij aan het creëren van een tijdelijk midden eiland zodat fietsers in twee keer kunnen oversteken. Dit concept pakket aan maatregelen is voor 90% gereed en zal ARZ/CHP bespreken met onder meer de Fietsersbond.

12. In deze periode vinden eindexamens en tentamens plaats, de zorgen over het niet -tijdig-kunnen bereiken van de locatie kan extra stress veroorzaken. Gaat u hierover in gesprek met de diverse onderwijsinstellingen?

Ja, deze gesprekken voeren we vanuit Groningen Bereikbaar. Gesprekspunten zijn onder meer de lestijden, maar ook aanvangstijden van eindexamens en tentamens.

13. Hoe kunnen ondernemers er op vertrouwen dat hun leveranciers/afnemers hun bedrijf kunnen bereiken?

Groningen Bereikbaar heeft vanaf afgelopen zomer de nodige overleggen met onder meer ondernemersverenigingen en vervoerders gevoerd. Ook is er tijdens de onlangs gehouden promotiedagen in Martiniplaza wederom de nodige aandacht aan de ombouw van Julianaplein gegeven. De ombouw van het Julianaplein vergt ook van ondernemers en vervoerders de nodige lenigheid. Bijvoorbeeld door op andere momenten te gaan bevoorraden. We merken grote bereidheid en creativiteit van ondernemers om te zorgen voor een betere spreiding van de logistieke bewegingen. Verder zijn we ook zelf in gesprek met ondernemers over slimmere bevoorrading van de binnenstad.

14. Hoe kunnen zorgafhankelijken er op vertrouwen dat de zorg aan huis wordt geleverd en dat de zorgverlener hun huis kan bereiken?

We zijn met alle doelgroepen in de medische hulpverlening, waar vervoer een spoedeisend karakter kan hebben, in gesprek. Overigens wordt buurtzorg ook vaak op de fiets gedaan.

15. Welke campagne heeft u in voorbereiding voor onze inwoners?

Samen met het projectbureau ARZ/CHP en Groningen Bereikbaar bereiden we een intensieve communicatiecampagne voor. Onderdeel van deze campagne zijn onder meer wijkoverleggen, overleggen met alle denkbare belangenorganisaties, gerichte publiciteit via verschillende mediakanalen e.d.. Overigens zijn we al doorlopend bezig met het vertellen van de boodschap over ‘Operatie tijdelijk Julianaplein’. We zien ook dat de media dit goed op pakt.

16. Het Julianaplein wordt vooral veel gebruikt door automobilisten die niet in onze gemeente wonen. Welke regionale en mogelijk nationale campagne heeft in voorbereiding?

Ja, er is een regionale campagne in voorbereiding. Dat is de campagne ‘Operatie Tijdelijk Julianaplein’. Zie hieronder een toelichting.

Doelstellingen

- Aankondigen van de afsluitingen bij een brede doelgroep weggebruikers van Friesland tot en met Drenthe.

- Deze doelgroep attenderen op de mogelijke overlast en duur en tegelijkertijd een handelingsperspectief bieden: deze alternatieven zijn er, dit zijn je opties om niet in de file te staan.
- Weggebruikers bewegen met alternatieven: ‘werk thuis’, ‘reis anders’ of ‘reis eerder’ aandragen en zorgen dat weggebruikers dit ook gaan doen.

Doelgroepen

- Van Friesland tot en met Drenthe doelgroep die op weg is naar Groningen of juist Groningen gaat verlaten.
- Doelgroep in de auto rondom Groningen.
- Gerichte doelgroep die in de laatste 13 maanden meerdere keren over de Ring Groningen heeft gereden.
- Doelgroep die thuis blijft, thuis werkt of voorbereid op reis (bijv. naar het werk) gaat.

Tijdsperiode

Vanaf eind januari 2022 doorlopend tot en met de werkzaamheden. Mediadruk vooral in het begin van de campagne, nét voor de afsluitingen ingaan. Weggebruikers zijn dan op de hoogte van de ernstige overlast die de afsluitingen kunnen hebben en welke impact dit heeft op hun reis. Ze hebben dan ook de alternatieven verkend en maken hier (hopelijk) al gebruik van.

Middelen

Website, social media, google ads, e-mailmarketing, radio-commercials, Groningen Bereikbaar krant, folders, flyers (via werkgevers en Sikkom), toolkits voor bedrijven, outdoor adverteren (o.a. displays, op tankstations schermen,abri's, vlaggen).

17. Op welke manier worden mensen ter plekke op de situatie en de mogelijke alternatieven gewezen?

Mensen die al onderweg zijn, passen niet meer hun vertrektijd of vervoermiddel aan. Als onderdeel van de communicatiecampagne zullen we ook via reclameborden langs de kant van de weg het publiek informeren. Met Groningen Bereikbaar zijn we in gesprek om ook de dynamische informatiepanelen hiervoor in te zetten. Deze hebben tijdens operatie tijdelijk Julianaplein vooral een belangrijke informerende en verwijzende functie voor de weggebruiker die al op pad is.

Met zowel statische als dynamische borden wordt de weggebruiker geïnformeerd over de stremming en de te volgen omleidingsroute. Dit begint al ver buiten de stad. Zo wordt bijvoorbeeld verkeer voor Groningen - West vanuit de richting Zwolle bij Lankhorst al geadviseerd om via Heerenveen te reizen. Bij Assen wordt verkeer richting de oostkant van de stad naar de N33 gestuurd. Komt verkeer dicht bij de stad, dan wordt verkeer verwezen naar de P+R. Bij de stad aangekomen wordt verkeer zoveel mogelijk via de rest van de ring verwezen.

Bij de omleidingsborden hanteren we landelijke richtlijnen en experimenteren we met alternatieve borden zoals we die ook eerder hebben toegepast. Het gaat hierbij om de zogenaamde 'Hé Fietser' borden. Het door u aangehaalde voorbeeld is overigens in samenspraak met de Fietsersbond tot stand gekomen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.